

REFERAT Miljøudvalget d. 06-06-2023

Mødedato Tirsdag d. 06. juni 2023 kl. 11:00

Mødested Vejle Center Hotel

Mødedeltagere Karsten Byrgesen, D, Michael Nielsen, C, Preben Friis-Hauge,
V, Annette Lundgaard, V, Martin Schmidt Konradsen, Ø, Poul Erik
Jensen, A, Simon Sharif Chowdhury, A

Indholdsfortegnelse

Foretræde for miljøudvalget.....	3
Foretræde for miljøudvalget.....	4
Afslag på råstofindvinding på dele af matr. 3m, 7v og 1h Skads, Esbjerg Jorder i Esbjerg Kommune	5
Afslag på samtykke til midlertidig beslaglæggelse af råstofressourcen i et interesseområde for sand	8
Orientering om Regions Syddanmarks årlige indberetning til Miljøstyrelsen på jordforureningsområde	10
Orientering om regionernes årlige redegørelse på jordforureningsområdet #.....	11
Godkendelse af mødeplan for 2024.....	12
Orientering om aktuelle sager.....	13
Eventuelt.....	14
Næste møde.....	15
Underskriftsside.....	16

Punkt 1: Foretræde for miljøudvalget

23/363

Resumé

Der er anmodet om foretræde for miljøudvalget.

Sagsfremstilling

Verner Hansen Jepsen har anmodet om foretræde for miljøudvalget vedr. en sag om godkendelse af tilskud til et klima-lavbundsprojekt i et råstofinteresseområde.

Beslutning i Miljøudvalget den 06-06-2023

Verner Hansen Jepsen havde foretræde vedr. sag om godkendelse af tilskud til et klima-lavbundsprojekt i et råstofinteresseområde.

Punkt 2: Foretræde for miljøudvalget

23/363

Resumé

Der er anmodet om foretræde for miljøudvalget.

Sagsfremstilling

Claus Jørgensen og Kjeld Møller Hansen, Billum Vognmandsforretning Aps, har anmodet om foretræde for miljøudvalget vedr. ansøgning på råstofindvinding på dele af matr. 3m, 7v og 1h Skads, Esbjerg Jorder i Esbjerg Kommune. Ansøgningen er på dagsordenen til miljøudvalgsmødet den 6. juni 2023 som punkt 3.

Beslutning i Miljøudvalget den 06-06-2023

Claus Jørgensen og Kjeld Møller Hansen, Billum Vognmandsforretning Aps, havde foretræde vedr. ansøgning på råstofindvinding på dele af matr. 3m, 7v og 1h Skads, Esbjerg Jorder i Esbjerg Kommune.

Punkt 3: Afslag på råstofindvinding på dele af matr. 3m, 7v og 1h Skads, Esbjerg Jorder i Esbjerg Kommune

19/8509

Resumé

Miljøudvalget blev på mødet den 29. november 2022 vedr. ansøgning om råstofindvinding på dele af matr. 3m, 7v og 1h Skads, Esbjerg Jorder i Esbjerg Kommune orienteret om udsendelse af partshøring om afslag på råstofindvinding, offentlig høring af dertilhørende miljøkonsekvensrapport samt partshøring af afslag på modtagelse af jord i råstofgraven. Der er modtaget syv høringssvar fra myndigheder og ansøger.

Det er administrationens anbefaling, at der ikke meddeles tilladelse til råstofindvinding, idet det risikerer at tilsidesætte flysikkerheden på Esbjerg Lufthavn. Der findes ingen dokumentation for, at tildækning af råstofgravesøen med bird balls (plastikbolde) kan sikre, at der ikke sker bird strikes.

Det indstilles, at der meddeles afslag på ansøgningen om råstofindvinding på dele af matr. 3m, 7v og 1h Skads, Esbjerg Jorder.

Sagsfremstilling

Billum Vognmandsforretning ApS har ansøgt om en 20-årig tilladelse i forbindelse med en udvidelse samt fortsat drift af Esbjerg Grusgrav, umiddelbar nord for Korskroen / E45 i Esbjerg Kommune.

Den udarbejdede miljøkonsekvensrapport omfatter 28,3 ha, hvoraf der har været råstofindvinding siden 2011 på ca. 12 ha. Der er ansøgt om en årlig indvinding af 65.000 m3 sand, grus og sten, heraf ca. 50.000 m3 under grundvandsspejlet.

Det fremgår af ansøgningen, at der i forbindelse med den ansøgte råstofindvinding vil ske en løbende efterbehandling af de gennemgravede arealer til landbrugsarealer med tilkøbt jord. Der har tidligere været dispensation til modtagelse af rent jord. Der er søgt om dispensation til modtagelse af 650.000 m3 uforurenet jord. I indvindingsfasen ønskes gravesøen tildækket med plastikbolde, såkaldte bird balls, for at undgå at tiltrække fugle.

Administrationen har fået Aarhus Universitet til at undersøge brugen af bird balls i mindre søer og råstof søer. Aarhus Universitet konkluderer, at der findes gode erfaringer med brugen af bird balls i regnvandsbassiner i nærheden af europæiske lufthavne. Endvidere vurderes det, at brugen af bird balls, med de rette vilkår om bl.a. løbende fugletællinger, vil kunne hindre fuglenes adgang til gravesøen. Dilemmaet er imidlertid, at der ikke findes konkrete erfaringer eller undersøgelser med brugen af bird balls fra aktive råstof søer, hvor der indvindes råstoffer mens boldene er i søen. Arbejdsprocesserne i en gravesø betyder, at søens størrelse og udformning ændres løbende, og der vil formodentligt være en opgravning af vand og materialer, der muligvis tiltrækker vandfugle.

Administrationen vurderer, at det ikke kan afvises, at fugle vil blive tiltrukket af den aktive gravesø samt gravens tilhørende jordbunker. Det er endvidere administrationens vurdering, at det ikke er muligt at opstille vilkår i en evt. råstof tilladelse, som med sikkerhed vil kunne fjerne de nævnte risici.

Hvad er der kommet ind under partshøringen?

Partshøringen forløb i perioden fra den 30. november 2022 til den 15. februar 2023. Der er modtaget syv høringssvar fra myndigheder og ansøger fra henholdsvis Vejdirektoratet, Trafikstyrelsen, Forsvarets Ejendomsstyrelse, Esbjerg

Kommune, Esbjerg Lufthavn, Niras (teknisk rådgiver for ansøger) og Horten (juridisk rådgiver for ansøger).

De indkomne høringssvar fra myndighederne understøtter administrationens vurdering i, at der bør meddeles afslag på grund af den øgede risiko for bird strikes. Det påpeges bl.a., at råstofindvindingen ønskes placeret i den såkaldte A-zone, som er den mest kritiske, og hvor risikoen for bird strikes er størst. Det beskrives, at fuglene, ud over søen, også tiltrækkes af tilkørt jord. Det påpeges også i høringssvarene, at lufthavnens landingssystem (ILS-anlæg) kan blive påvirket af terrænændringer i forbindelse med råstofindvindingen.

I de to høringssvar fra ansøger peges der på, at bird balls vil lukke vandspejlet i den aktive gravesø, og at der efterfølgende ikke vil være problemer med fugle. Ansøgers juridiske høringssvar peger endvidere på, at administrationen ikke tillægger de erhvervsmæssige hensyn tilstrækkelig værdi i vurderingen af sagen.

Udvalget vil på mødet blive yderligere orienteret om de indkomne partshøringssvar.

Der er også ansøgt om dispensation til genopfyldning af gravesøen med tilkørt jord, efter jordforureningslovens §52. Administrationen vurderer, at der ikke kan meddeles en dispensation til opfyldning af gravesøen med tilkørt jord. §52-afgørelsen medvirker til en ændret situation om, at der ikke kan meddeles en tilladelse til den ansøgte indvinding, eftersom at ansøgningen baseres på en efterbehandling med tilkørsel af jord. Det vil betyde, at bird balls ikke alene skal bruges under gravefasen, men vil skulle være en permanent løsning efterfølgende.

Der har i partshøringsperioden været en dialog mellem ansøger og administration om muligheden for efterbehandling uden tilkørt jord, dvs. hvor der indvindes og efterbehandles over grundvandspejlet uden sødannelse. Ansøger vurderer, at denne indvinding og efterbehandling ikke vil være rentabel og har derfor ikke ansøgt herom.

Regionsrådet delegerede på mødet den 28. februar 2022 til administrationen kompetencen til ”At meddele tilladelse til og afslag på ansøgninger om råstofindvinding efter råstoflovens § 7. Dog forelægges sager, hvor der er særlige forhold af politisk karakter, og hvor der er et råderum”. Sagen forelægges politisk, da den vurderes at være af principiel karakter.

Klimavurdering

Beslutningen vedr. afslag på ansøgning om råstofindvinding i Esbjerg Grusgrav har ikke i sig selv betydning for klimaet.

Indstilling

Det indstilles, at miljøudvalget anbefaler regionsrådet:

At der meddeles afslag på ansøgning om råstofindvinding på dele af matr. 3m, 7v og 1h Skads, Esbjerg Jorder i Esbjerg Kommune.

Beslutning i Miljøudvalget den 06-06-2023

Et flertal anbefaler indstillingen over for regionsrådet.

Karsten Byrgesen, D, stemte imod indstillingen.

Michael Nielsen, C, tog forbehold.

Bilag

Bilag 1: Afslag på ansøgning om råstofindvinding, Skads

Bilag 2: Miljøkonsekvensrapport, Esbjerg Grusgrav

Bilag 3: Notat fra Aarhus Universitet vedr. bird balls

Bilag 4: Indkomne høringssvar i forbindelse med partshøring

Punkt 4: Afslag på samtykke til midlertidig beslaglæggelse af råstofressourcen i et interesseområde for sand, grus og sten

23/830

Resumé

I råstofplanen reserveres arealer til råstofindvinding. Det betyder, at kommunen, som udgangspunkt, ikke kan give tilladelse til en ændret arealanvendelse, der forhindrer råstofindvinding.

Arealanvendelsen i Danmark er under pres, og administrationen modtager et stigende antal henvendelser om anden anvendelse af råstofområder, heriblandt henvendelser om etablering af vedvarende energi-anlæg (herefter VE-anlæg).

Det indstilles, at miljøudvalget beslutter, at der ikke gives samtykke til en midlertidig beslaglæggelse af en ressource i et udlagt interesseområde i forbindelse med en konkret henvendelse om et VE-projekt ved Langeskov i Kerteminde Kommune.

Sagsfremstilling

Ressourcebeskyttelsen af områderne i råstofplanen betyder, at der ikke må gives tilladelse til eller planlægges for en ændret anvendelse af arealerne, der kan hindre udnyttelsen af råstofferne på kortere eller længere sigt. Kommunerne er forpligtet til at følge råstofplanen.

Arealanvendelsen i Danmark er under pres. Teknologirådet estimerede i en rapport fra 2015, at der frem til 2050 er planer for 130-140 % af Danmarks areal. Der er bl.a. et stigende behov for arealer til den grønne omstilling.

Regionen har i 2020-2022 modtaget 24 forespørgsler vedr. etablering af solcelleparker inden for arealer, der er udlagt i råstofplanen. Det har hidtil været administrationens vurdering, at opstilling af solceller i råstofområder som udgangspunkt er i strid med råstofplanen, da råstofressourcen bliver beslaglagt i en længere årrække.

Opstilling af solceller ødelægger som sådan ikke råstofressourcen, men de gør råstofferne utilgængelige i solcellernes levetid, der forventes at være ca. 30 år. Da der ved etablering af solcellerne er opsat stativer og nedgravet kabler, er det ikke utænkeligt, at det vil være hensigtsmæssigt at montere nye solceller, når de første er slidt op. Det kan derfor give mening at acceptere en midlertidig beslaglæggelse af ressourcen, hvis råstofferne først skal bruges senere.

Ønske om vedvarende energiprojekt i interesseområde for sand, grus og sten.

Administrationen har modtaget en henvendelse vedr. etablering af et solcelleanlæg ved Langeskov i Kerteminde Kommune.

Baggrunden for henvendelsen er, at Kerteminde Kommune har igangsat planlægning for etablering af et solcelleanlæg på et areal op til 120 ha. Heraf overlapper ca. 15 ha med et interesseområde for sand, grus og sten (se kortbilag). Virksomheden, der står for projektet, anmoder derfor om accept til midlertidig opstilling af solcelleanlægget i den del af projektområdet, som overlapper med råstofinteresseområdet, i en periode på op til 40 år.

Da det 15 ha store areal er et interesseområde, kan man i dag ikke forvente at få tilladelse til råstofgravning på arealet. Det vil dog være relevant at undersøge, om arealet kan udlægges som graveområde ved næste revision af råstofplanen, da Fyn er det delområde i regionen med den korteste forsyningshorisont.

Interesseområdet blev udlagt i Råstofplan 2012. En tidligere råstofgravning, samt enkelte nyere borer i og lige uden for interesseområdet, indikerer en god råstofforekomst. Området ligger desuden tæt på Odense, hvor der er et stort råstofforbrug. Administrationen vurderer, at det kan være relevant at udnytte den mulige ressource inden for de næste 30 år, og arealet bør derfor ikke frigives til solceller.

Miljøudvalget har delegation til at give samtykke til anden anvendelse end udlagt i gældende råstofplan, mens administrationen har delegation til at give udtalelser til kommuner om arealanvendelser i relation til råstofplanen, herunder i sager af underordnet karakter at give samtykke til anden anvendelse end udlagt i gældende råstofplan.

Klimavurdering

Hvis ressourcebeskyttelsen fastholdes, vil det ikke være muligt at etablere de vedvarende energianlæg i den del af projektområdet, der er udlagt som interesseområde.

Samlet set forventes det ikke at betyde, at der opstilles færre VE-anlæg i Region Syddanmark. Formentligt vil anlæggene blot blive opstillet et andet sted.

Indstilling

Det indstilles,

At miljøudvalget ikke giver samtykke til, at der opstilles et midlertidigt VE-anlæg i den del af projektområdet, der overlapper med interesseområdet.

Beslutning i Miljøudvalget den 06-06-2023

Indstillingen blev tiltrådt.

Bilag

Kortbilag - Solcelleprojekt Langeskov

Punkt 5: Orientering om Regions Syddanmarks årlige indberetning til Miljøstyrelsen på jordforureningsområdet #

23/2065

Resumé

Administrationen giver en status på indsatsen over for jordforurening i 2022 og orienterer om den årlige indberetning til Miljøstyrelsen.

Sagsfremstilling

Regionerne skal hvert år indberette en lovpligtig oversigt over gennemførte aktiviteter og planlagte indsatser på jordforureningsområdet til Miljøstyrelsen.

I 2022 er der i regionen gennemført lidt flere indledende forureningsundersøgelser – især med fokus på beskyttelse af grundvand. Regionen lagde sidste år vægt på at gennemføre undersøgelser, som ellers var planlagt til 2020-2021, men ikke gennemført på grund af nødvendig prioritering af andre opgaver.

Det samlede antal kortlagte forureninger i regionen passerede sidste år 12.000.

Indberetning 2022 til Miljøstyrelsen er vedlagt som bilag.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget en klimavurdering af punktet, da punktet ikke bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Miljøudvalget den 06-06-2023

Til orientering.

Bilag

Indberetning 2022 til miljøstyrelsen

Punkt 6: Orientering om regionernes årlige redegørelse på jordforureningsområdet #

23/24210

Resumé

Regionerne udgiver hvert år i samarbejde med Videncenter for Miljø og Ressourcer og Danske Regioner et magasin, der beskriver arbejdet med at sikre rent grundvand samt aktuelle indsatser over for eksempelvis generationsforureningerne, PFAS og pesticider.

Sagsfremstilling

Ved siden af den lovpligtige indberetning til Miljøstyrelsen udgiver regionerne i fællesskab et årligt magasin, der i detaljer redegør for regionernes arbejde med jordforurening.

I redegørelsen for 2022 er der særligt fokus på arbejdet med at skabe overblik og undersøge lokaliteter med mistanke om PFAS-forurening. Der gives også en status på, hvor langt regionerne er kommet med at rense op efter de 10 generationsforureninger. Redegørelsen indeholder desuden en detaljeret oversigt over økonomi og andre nøgletal.

Formålet med redegørelsen er at skabe øget synlighed om regionernes arbejde. Ved siden af den årlige redegørelse driver regionerne i fællesskab hjemmesiden jordforureninger.dk

Redegørelsen for 2022 er vedlagt som bilag.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget en klimavurdering af orienteringspunktet, da punktet ikke bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Miljøudvalget den 06-06-2023

Til orientering.

Bilag

Regionernes arbejde med jordforurening - Årsrapport 2022

Punkt 7: Godkendelse af mødeplan for 2024

23/362

Resumé

Mødeplan for 2024 skal godkendes.

Sagsfremstilling

Der foreslås følgende mødeplan for 2024:

- Tirsdag den 9. januar 2024 kl. 13.00-16.00 (RESERVERET)
- Tirsdag den 6. februar 2024 kl. 13.00-16.00
- Tirsdag den 5. marts 2024 kl. 13.00-16.00
- Tirsdag den 2. april 2024 kl. 10.00-13.00
- Tirsdag den 14. maj 2024 kl. 13.00-16.00
- Mandag den 10. juni 2024 kl. 13.00-16.00
- Mandag den 12. august 2024 kl. 15.00-18.00 (RESERVERET)
- Torsdag den 12. september 2024 kl. 13.00-16.00
- Tirsdag den 8. oktober 2024 kl. 13.00-16.00
- Tirsdag den 12. november 2024 kl. 13.00-16.00
- Tirsdag den 3. december 2024 kl. 15.00-18.00

Møderne er koordineret med møder i regionsrådet, forretningsudvalget og øvrige udvalgsmøder i Region Syddanmark i 2024.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet sagen ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Det indstilles:

At mødeplanen for 2024 godkendes.

Beslutning i Miljøudvalget den 06-06-2023

Mødeplan 2024 blev godkendt.

Punkt 8: Orientering om aktuelle sager

23/363

Sagsfremstilling

Administrationen orienterer på mødet om følgende sager:

- Arbejdet med generationsforureningen ved Himmark Strand, herunder input fra borgermøde.
- Opfølgning på tilsynssag i Fjelsted, Middelfart Kommune.
- Tidsplan for arbejdsplan 2024 på jordforureningsområdet.
- Arbejdsproces for jordforureningssager - processen fra kortlægning til oprensning.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Miljøudvalget den 06-06-2023

Administrationen orienterede om arbejdet med generationsforureningen ved Himmark Strand, herunder input fra borgermøde vedr. støj fra vej, opfølgning på tilsynssag i Fjelsted, Middelfart Kommune og tidsplan for arbejdsplan 2024 på jordforureningsområdet.

Punkt 9: Eventuelt

23/363

Beslutning i Miljøudvalget den 06-06-2023

Annette Lundgaard orienterede om Danske Regioners Udvalg for Miljø og Klimas møde ved og besigtigelse i Kærgaard Klitplantage.

Martin Schmidt Konradsen orienterede om besigtigelse af forurening i Finland.

Punkt 10: Næste møde

23/363

Sagsfremstilling

Næste møde er tirsdag den 15. august 2023 kl. 13.00-15.00 i regionshuset.

Formanden foreslår, at mødet udvides med en time, således at mødet afholdes kl. 12.00 – 15.00. Det skyldes det forventede antal sager på dagsordenen og eventuelt besigtigelse.

Mødeplanen for 2023:

- Tirsdag den 12. september 2023 kl. 13.00-16.00
- Tirsdag den 10. oktober 2023 kl. 13.00-16.00
- Tirsdag den 14. november 2023 kl. 13.00-16.00
- Tirsdag den 5. december 2023 kl. 11.00-14.00

Indstilling

Det indstilles,

At mødet tirsdag den 15. august 2023 udvides med 1 time, således at det afholdes kl. 12.00 – 15.00.

Beslutning i Miljøudvalget den 06-06-2023

Udvalget godkendte, at næste møde tirsdag den 15. august 2023 udvides med 1 time, således at det afholdes kl. 12.00 – 15.00. På mødet afholdes besigtigelse hos Bedsted Lø Grusværker ved Rødekro.

Punkt 11: Underskriftsside

23/363